

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

333.32

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím:

Emelték a házbéret?

Forrás:

Az Újság

Bsp.
(Hely)

1921 V/19
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Közp. nyomt. XX. é. 22.

Emelték a házbéret?

(Az új lakásrendelet szomorú következményei.)

I.

Alig lépett életbe a lakásrendelet, máris megnyilvánulnak áldatlan következményei. A háziurak, a hol csak egy kis lehetőség nyílt számukra, rögtön a legmagasabbra emelték föl a béreket. A lakásoknál némileg meg van kötve a kezük, a lakásrendelet azonban az üzletekre nézve szabad kezet biztosít nekik, úgy hogy a kereskedők és iparosok szenvednek a legjobban a nagy béremeléstől.

Ma az üzletekről és az üzletek bérvizonyairól írunk, holnapi számunkban fogjuk ismertetni a lakásbérek fölemelését és az ott tapasztalható szomorú eseményeket.

Az üzletek bérét, kevés kivételtől eltekintve, aránytalanul emelték. A sok közül csak néhány példát. Így a Havas-utczában egy pinczehelyiségben levő műhelyért és raktárért a bérlő eddig háromezer korona bért fizetett. Most felemelték ezt a bért harmincezer koronára. Ide járul, hogy a bérlő kényszerhelyzetben van, a meny-nyiben a gépek be vannak a falba építve, úgy hogy azokat nem lehet elvinni. A legnagyobb az üzletbéremelés a Belvárosban. Így egy koronaherczeg-utcai házban az üzletek és lakások bérét 200—400 százalékkal emelték. A Haris-közben egy ügynöknek, a kinek a lakásában van az irodája, a melyet, minthogy mintái is ott vannak, „üzlet”-nek minősítették, az eddigi 4200 korona lakbér helyett 26.000 koronát kell fizetnie. A Soroksári-ut 70. számú házban az egyik üzlethelyiség bérét 3600 koronáról 20.000 koronára emelték fel. Egy másikét ugyanott 2400 koronáról 10.000 koronára.

De minek részletezni tovább? A helyzetet mindennél jobban megvilágítja Kraemer József dr. ügyvédnek, a

Fővárosi Kereskedők Egyesülete titkárának lapunk számára adott következő nyilatkozata:

— A háztulajdonosok átlag 100—600, sőt egyesek 1000 százalékos béremelést is eszközöltek. Igaz, hogy a bérlőnek joga volna a bírósághoz fordulni a bér mérséklése iránt. Azonban a bérlőket gondolkodóba ejti az április 6-án kiadott 18.000. sz. igazságügyminiszteri rendelet, a mely megállapítja, hogy a bérlőnek a bérlés-szállítás iránt benyújtott kérvény után nyomban le kell fizetnie annak a különbözetnek 5 százalékát, a mely különbözet a háztulajdonos által követelt összeg és a bérlő által felajánlott összeg között fenforog. Most már tessék elképzelni: tegyük fel, hogy a bérlő üzletéért eddig 20.000 koronát fizetett és megajánl ugyanannyit. A bérbeadó felemelte 100.000 koronára, a különbség 80.000 korona, úgy hogy ha a bérlő mérséklés iránt kérvényt nyújt be, ennek 5 százalékát, tehát 4000 koronát készpénzben rögtön le kell fizetnie a lakbíróság eljárási költségeire. Ez a judicaturánkban eddig nem ismert eljárás sok embert visszariaszt és igazságtalan, mert csak a kereskedőkre és az iparosokra hárit terheket. A lakások bérét ugyanis nem lehet a háztulajdonosoknak tetszés szerint emelni, csak az üzletekét. Éppen olyan páratlan a rendelet 55. paragrafusának az az intézkedése is, hogy a bérlő nem élhet jogorvoslattal akkor, ha a járásbírósa a bért csak 100 százalékkal emeli fel. Ellenben a bérbeadó korlátlanul felebezhet. Ezzel az igazságügyminiszter mintegy utmutatást ad a bíróságnak arra, hogy leg-nyalább is 100 százaléknyi béremelést engedélyezzen. Tessék most még mindezekhez hozzávenni, hogy a felemelt lakbér felül köteles a bérlő házmesteri illetmény czimén 6 százalékot, közüzemi pótlék czimén 52 százalékot

fizetni, azonkívül a rendelet 42. §-ában van egy kincstári bérrészesedés is, a melynek czimén további 20 százalékot kell fizetni. Végül a főváros által tervezett 50 százalékgig terjedő lakásadó valószínűleg már augusztus 1-én életbelép. Tehát az üzlet tulajdonosa a horribilisan felemelt bérösszegnek még 128 százalékát lesz kénytelen fizetni. Mindezek olyan óriási terheket rónak a kereskedőkre és iparosokra, hogy azok versenyképessége a szomszéd államok kereskedőivel és iparosaival szemben megszűnik. Épp ezért beadványban fordultam a kereskedelmi és iparkamarához, a mely ebben a rendkívül fontos ügyben a legközelebb tanácskozni fog.

Ugyanebben az ügyben levelet kaptunk egyik előfizetőinktől, a melyben az üzletbéremelés igazságtalanságairól a többek közt ezt írja:

A háztulajdonosok oly aránytalanul emelték az üzletbért, hogy mi, boltbérlők kénytelen vagyunk a járásbíróshoz fordulni. Ezáltal minden bérlőnek felesleges 600—800 koronás illetéket és tudja isten, mennyi ügyvédi költséget és kellemetlenséget okoztak. Mindez az ugyis agyonadózott, vagyontalan kereskedőt és iparost még jobban sújtja és tönkreteszi... Minthogy a különböző adófajták ugyis az állampénztárba folynak, miért nem vonják össze a sokféle kereseti, jövedelmi, nyereség- és vagyonszármazást, hadmentességi és egyéb városi adóncemeket, hogy a polgárnak tiszta összádoszámlája lenne... Figyelembe kell végre venni, hogy nemcsak üzletbért, adót és lakbért fizetünk, hanem elvégre a legszűkebb háztartásra, gyermekek nevelésére, iskoláztatására, az egész család fentartására és ruháztatására, hat év után most már el nem halasztható cipő- és fehérnemű-pótlásra, a sokféle megdrágult betegsegélyző-egyletre, orvosra, gyógyszerre, esetleg klinikai költségekre is kellene némi pénz. A kereskedő ma már teljesen lemondott a vagyonosodás reményéről és ilyen viszonyok mellett még a szükséges árubeszerzésről és a számláik fizetéséről is a legnagyobb nehézségekkel tud gondoskodni.